

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО СМІРНЕНСКИ“ – Русе

7010, гр. Русе, кв. Долапите, ул. „Стремление“ 33, Тел.: 082800 651;

0893524654; e-mail: info-1806112@edu.mon.bg, www.ouhrismir.com

Утвърждавам:

Теодора Ганева

Директор на ОУ „Христо Смирненски“, Русе

ПРОГРАМА ЗА
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
за учебната 2026-2027 година

Настоящата програма е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание с Протокол №13/10.09.2026 г. и е утвърдена със заповед №1050/10.09.2026 г.

I. УВОД

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието както на местните общности, така и на тези в страната.

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Христо Смирненски“ гр. Русе и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на допълнителна подкрепа и приобщаващо образование. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Конвенция за правата на детето на ООН.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на ученици, които имат необходимост от такива в ОУ „Христо Смирненски“, град Русе, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи са деца и ученици, диагностицирани със:

- > специални образователни потребности;
- > хронични заболявания;
- > двигателни увреждания;
- > деца и ученици в риск;
- > деца и ученици, застрашени или жертва на насилие;
- > деца с изяви дарби;
- > деца-сираци и полусирани;
- > деца-бежанци;
- > деца от различни етнически групи и с други идентифицирани нужди.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява в съответствие с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ „Христо Смирненски“, град Русе за координатор със заповед на директора на училището е определен педагогически специалист, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа в ОУ „Христо Смирненски“, град Русе се осъществява от екип, състоящ се от ресурсен учител, психолог и логопед.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик и включва екипна работа на учителите и други педагогически специалисти, насочена към формиране у учениците на интелектуални компетентности, граждански ценности и социални умения, не накръпвайки тяхната етнокултурна идентичност, с цел получаване на равни възможности за реализация. В съответствие с чл. 15 от Наредба за приобщаващото образование ОУ „Христо Смирненски“, град Русе предоставя, след обсъждане, подкрепа на учениците, която включва:

- (1) Занимания по интереси;
- (2) Кариерно ориентирание на учениците;
- (3) Библиотечно - информационно обслужване;
- (4) Грижи за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното му състояние и за проведен медицински изследвания и консултации и взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището;
- (5) Поощряване с морални и материални награди;
- (6) Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение се прилагат дейности съобразно чл. 41 от Наредба за приобщаващото образование. Дейностите се документират в дневника на класа от класния ръководител и се уведомяват родителите за това.

За всички дейности с учениците, предприемани от институцията, се изисква съгласие на родителите, а за дейности по чл.41, т. 2, 5 и 7 от Наредба за приобщаващото образование, се изисква информирано съгласие на родителя (посредник при разрешаване на конфликт, включване на ученика в група за повишаване на социалните умения; индивидуална подкрепа от личност, която ученика уважава).

При отказ за съдействие на родителите директорът писмено уведомява отдел „Закрила на детето“ при ДСП по местоживее на ученика.

Освен налагане на санкция при проблемно поведение, на ученика се предоставя планирана обща подкрепа за личностното развитие, изразяващи се в консултации по учебни предмети, консултации с психолог и/или педагогически съветник. Видът на общата подкрепа се определя от координиращ екип към училището по чл.7 от Наредба за приобщаващото образование, съвместно с класен ръководител и родител.

- (7) Дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа, се предвиждат след обсъждане на информацията от входните равнища по учебните предмети, информация от класен ръководител с координиращ екип в училището (чл. 22, ал. 1 от Наредба за приобщаващото образование). Въз основа на обсъждане по чл. 22 се реализират дейности за обща подкрепа за личностното развитие чрез предприемане на конкретни мерки в случаите по чл.23 гореносочената наредба и се осъществяват от учител и/или класен ръководител в неучебно време(чл.24 и чл. 25, ал. 1 и 3 от НПО) до 14 дни след установяване на случая.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа на личностното развитие на учениците в ОУ „Христо Смирненски“, град Русе се предоставя въз основа на направена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от екип за подкрепа на личностното развитие на ученика, утвърден със заповед на директора на ОУ „Христо Смирненски“, град Русе за конкретен ученик след направено предложение от класен ръководител по чл. 187, ал.2 ЗПУО. Оценка на учениците, които не владеят български език се извършва на език, който детето владее най-добре (чл.70, ал.1 от НПО). Оценката представлява процес на събиране и анализ на специфична информация и документация по случая.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- > деца със специални образователни потребности - оценката се извършва се от специалист психолог, логопед, ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора и класен ръководител в срок от 1 до 3 месеца от началото на учебната година или по всяко време на учебната година, когато се разпознае необходимост от такава. Оценката се извършва по инициатива на родителя на ученика (чл.73, ал. 4 от НПО), посредством Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика (чл.76, ал. 3 от НПО);
- > деца с хронични заболявания (ЗПУО, Допълнителни разпоредби, т.29) - оценката се извършва от психолога съвместно с класния ръководител, учител, който преподава на ученика, медицински специалист от здравен кабинет в училището и личен лекар на ученика(чл.71, ал. 4 от НПО). В срок не по-късно от 3 месеца от разпознаване на потребността и съобразно спецификата на случая;
- > деца с изяви дарби (ЗПУО, Допълнителни разпоредби, т.7) - оценката на ученици с изяви дарби се извършва от класен ръководител, от учителите, които преподават на ученика в училище, съвместно с психолога или педагогическия съветник(чл.71, ал.3 от НПО);
- > деца в риск (ЗПУО, Допълнителни разпоредби, т.6) - оценката на индивидуалните потребности се

който преподават на ученика. Оценяват се рисковите и защитни фактори в ситуацията на ученика и неговата среда:

При оценяването могат да участват и други специалисти, непосочени в текста, по предложение на координиращия екип в училището (чл. 71, ал. 5 от НПО). Оценката се извършва по утвърдена методика за оценяване на МОН. Периодът на допълнителна подкрепа на учениците бива краткосрочен и дългосрочен (чл. 81, ал. 2 от НПО) и включва:

- > работа с ученик по конкретен случай;
- > психо-социална рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения, рехабилитация при физически увреждания;
- > осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- > специализирани средства;
- > ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Работата по конкретен случай включва:

- определяне на цели и действия, насочени към ученика;
- формулировка на случая;
- изготвяне на план за подкрепа;
- взаимодействие и работа в подкрепяща среда;
- постигнати резултати от работата по случая;

За всеки отделен случай координиращия екип в училище определя водещ на случая, който развива отношение на доверие с ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение и участието му в дейностите на училището, както и личностното му развитие.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, се уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаването на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование (чл. 114 от НПО).

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план, или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение.

За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план. Способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Провеждане на родителски срещи и мероприятия с цел информиране и разясняване на взаимните ползи от интегрирането на децата и учениците със специални образователни потребности и учениците с различен от българския етнически произход.
- Специализирана работа с родителите на учениците със специални образователни потребности за по-голяма заинтересованост към образователно-въпитателния процес.
- Работа с родителските общности за изграждане на местни стратегии и механизми за осигуряване на

- Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
- Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от различни етническите групи.
- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
- Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
- Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
- Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от различни етническите групи, застрашени по някаква причина от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
- Подкрепа на учениците и родителите им от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
- Създаване на условия за развитие на талантиливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.

За изпълнение на целите и постигане на оптимални резултати от дейностите от Програмата основно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции и родители и общественост.

V. ОТЧЕТНОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ

- Отчетни данни за допълнителната подкрепа предоставяна в училището.
- Доклад-анализ за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- > Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция;
- > Успешно интегрирани деца и ученици в мултикултурна образователна среда;
- > Повишен дял на учениците от етническите малцинства, завършили основно образование;
- > Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти;
- > Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основен фактор за изпълнение на програмата е сътрудничеството между всички институции, имащи отношение към проблема, ангажираност и съдействие от родителската общественост и пряка отговорност на всички участници в процеса на предоставяне на равни възможности на учениците за приобщаването им в образователната система за постигане на поставените цели.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

1. Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.
Срок: постоянен
Отговорник: класни ръководители, учители по предмети, ЕПЛР
2. Екипна работа на учители от даден клас.
Срок: постоянен
Отговорник: класни ръководители, учители, педагогически специалисти в училище.
3. Награждаване на ученици.
Срок: постоянен
Отговорник: Директор
4. Предоставяне на дейности по интереси в училище.
Срок: през учебната година
Отговорник: учители, ресурсен учител, учители в ЦОУД
5. Кариерно ориентиране и консултиране.
Срок: постоянен
Отговорник: класни ръководители, учители, психолог
6. Идентифициране на ученици със СОП.
Срок: постоянен
Отговорник: класни ръководители, учители ресурсен учител
7. Оценка на потребности на ученици със СОП.
Срок: постоянен
Отговорник: ресурсен учител, ЕПЛР
8. Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации.
Срок: постоянен
Отговорник: психолог
9. Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище.
Срок: постоянен
Отговорник: Директор, постоянна комисия в училището, учители
10. Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади.
Срок: постоянен
Отговорник: учители
11. Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади.
Срок: постоянен
Отговорник: учители
12. Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.
Срок: по график, заложен в плана за квалификация
Отговорник: директор, председатели на Методически обединения
13. Поощряване и награждаване на ученици.
Срок: в края на учебната годината
Отговорник: класни ръководители, ЕПЛР, директор